

kennisdelen is vermenigvuldigen

Hartelijk welkom

bij het KPS webinar meerluik WTP

Deel 3 Transitietrilogie –
Technische aspecten

15 oktober 2021

Berry van
Sonsbeek

kennisdelen is vermenigvuldigen

Opening & inleiding

Dagvoorzitter: Berry van Sonsbeek, bestuurslid KPS
Pensioenspecialist Zwitserleven

Programma webinar 15 oktober 2021

10.00 – 10.10

Opening & Inleiding

Berry van Sonsbeek – bestuurslid KPS en Pensioenspecialist bij Zwitserleven

10.10 – 11.25

Technische aspecten van de transitie en het invaren

Sacha van Hoogdalem – consultant ALM en strategisch risicomanagement ORTEC Finance

- Wat verstaat de wet onder evenwichtig invaren en welke vrijheden hebben besturen en sociale partners?
- Netto Profijt speelt een belangrijke rol in de wettelijke evenwichtigheidstoets, maar wat is dat eigenlijk Netto Profijt? En welke factoren zijn van invloed op het Netto Profijt?
- Bij invaren hebben fondsen de keuze voor de standaard methode of de value based methode: Wat is Value Based invaren?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende invaar methodes?

11.25 – 11.30

Afsluiting webinar Technische aspecten

11.30 – 11.45

werkgroep Jong & Oud willen graag jouw input

Korte inleiding en 4 polls

Tim Zuiderman – deelnemer werkgroep en advocaat Blom Veugelers Zuiderman advocaten | pensioenrecht

Sacha van
Hoogdalem

kennisdelen is vermenigvuldigen

Transitie trilogie deel 3

Value based invaren en Netto Profijt: Wat is het en wat kan je er mee?

Sacha van Hoogdalem, consultant ALM en strategisch risicomanagement ORTEC Finance

ORTEC
FINANCE

Waar gaan we vandaag bij stilstaan

- *Wat verstaat de wet onder evenwichtig invaren, en welke vrijheden hebben besturen en sociale partners?*
- *Netto profijt speelt een belangrijke rol in de wettelijke evenwichtigheidstoets, maar wat is dat eigenlijk Netto Profijt? En welke factoren zijn van invloed op het Netto Profijt?*
- *Bij invaren hebben fondsen de keuze voor de standaard methode of de Value Based methode: Wat is Value Based invaren?*
- *En hoe werkt de standaard methode voor invaren en hoe verschilt deze van Value Based invaren?*
- *Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende invaarmethodes*

Van DB regeling naar DC regeling

Huidig contract

- “Aanspraak regeling”
- Doorsneepremie en doorsnee opbouw
- Collectieve risicohouding en beleggingsbeleid
- Uniform indexatiebeleid (conditioneel op dekkingsgraad)
- Veel buffervorming en solidariteit

Nieuwe contracten

- “Premie regeling”
- Iedereen betaalt eigen pensioenopbouw
- Leeftijdsafhankelijke risicohouding en beleggingsbeleid
- Pensioenaanpassingen afhankelijk van gerealiseerd rendement
- Minder buffervorming en solidariteit

Transitievraagstuk: Hoe kunnen we verantwoord van ene naar andere contract?

*Wat verstaat de wet onder evenwichtig invaren,
en welke vrijheden hebben besturen en sociale partners?*

Evenwichtigheid

Wat zegt de Memorie van Toelichting?

Het uitgangspunt voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is dat:

- de **transitie als geheel evenwichtig** dient te zijn, dus
- **inclusief de overstap op een gewijzigde pensioenregeling** (met een leeftijdsonafhankelijke premie en de afspraken omtrent compensatie) en
- de **keuze om wel of niet in te varen** (p91)

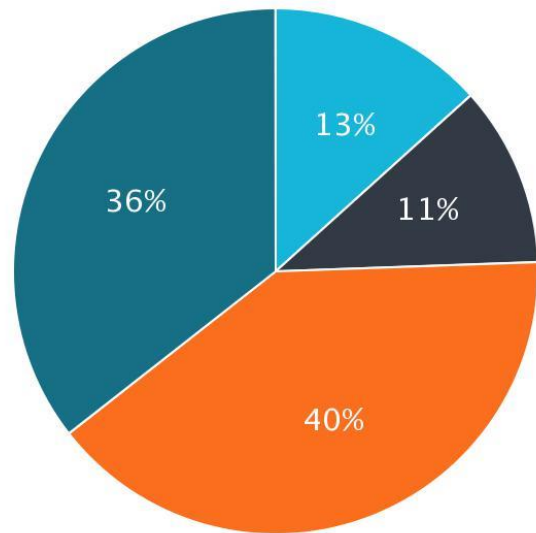
- Belangrijke constatering

1. het gaat hier niet om de vraag óf de nieuwe regeling evenwichtig is, maar om het punt dat de transitie evenwichtig moet zijn
2. Binnen het wetsvoorstel wordt niet alleen gekeken naar de bestaande aanspraken, maar wordt ook de wijziging van pensioenopbouw betrokken

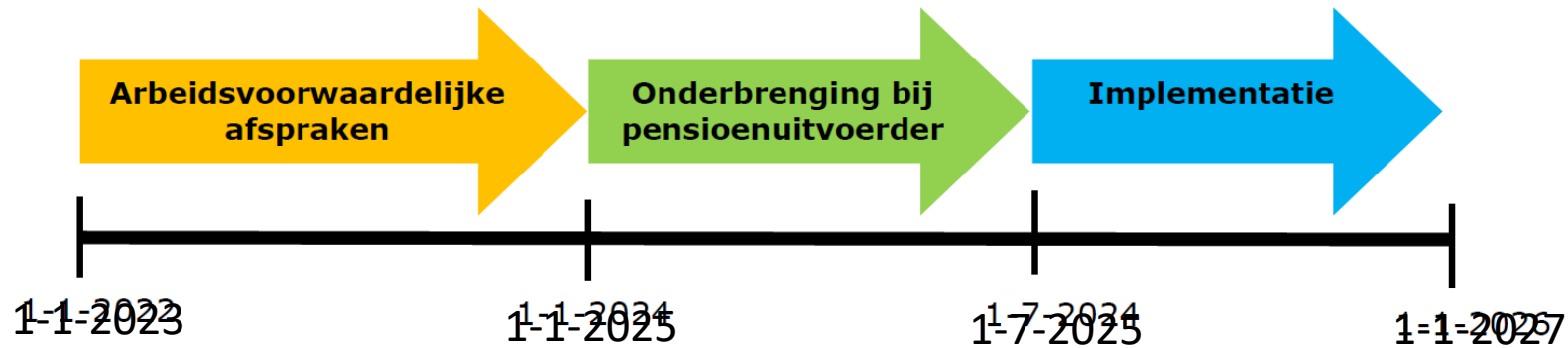
Poll 1

1. De wetgever stelt eisen aan de transitie, namelijk dat deze evenwichtig moet zijn. Welke onderdelen zou je willen meewegen in de beoordeling van de transitie. De evenwichtigheidstoets zou betrekking moeten hebben op:

- 1. .. alleen de opgebouwde aanspraken
- 2. .. de opgebouwde aanspraken, plus ruimte voor compensatie van gemiste toeslagen
- 3. .. de opgebouwde aanspraken plus nieuwe pensioenopbouw (conform MvT)
- 4. .. alle voorgaand genoemde onderdelen (aanspraak, opbouw en inhaalindexatie)

Rolverdeling

Figuur 6.1. Overzicht fases transitie

Sociale partners

- Bepalen pensioenovereenkomst
- Maken afspraken compensatie
- Doet verzoek tot invaren
- Verleent opdracht tot uitvoering aan pensioenfonds

Pensioenfonds/ pensioenuitvoerder

- Beoordeelt uitvoerbaarheid en stelt risicohouding vast
- Toetst evenwichtigheid alvorens opdracht te aanvaarden
- Besluit tot invaren
- Opdracht bevestiging onderdeel van opdracht aanvaarding

Invaren voor vrijwillige regelingen of OPF'en

- Sociale partners moeten zorgdragen voor evenwichtige overgang
- Uitgangspunt pensioenakkoord: .. “deelnemers worden gecompenseerd als zij onevenredig nadeel ondervinden van de wijziging van de pensioenovereenkomst” .. “De afspraken hierover worden gemaakt in de arbeidsvoorwaardelijke fase en dienen te worden verantwoord in het transitieplan”
- Werkgever blijft verantwoordelijk voor evenwichtige transitie, ook als regeling elders wordt ondergebracht!
- Mogelijkheden:
 - Collectieve waarde overdracht en invaren in een andere regeling;
 - Bestaande aanspraken achterlaten als slapende rechten: Kan dit in evenwichtigheidstoets meegenomen worden? (en hoe?)

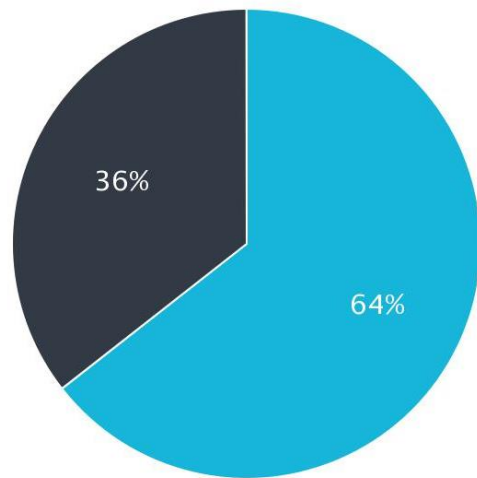
Overgangsrecht bestaande premiereregelingen en uitkeringsregelingen bij verzekeraar

- Hiervoor maakt wet uitzondering voor bestaande deelnemers (=vrijwillig):
 - Handhaven leeftijdsafhankelijke premie
 - Voor uitkeringsregeling blijft opbouw dan in oude contract
 - Omdat er niets verandert, ook geen transitieplan nodig
- Onderbouwing: geen dubbele transitie mogelijk
- Nieuwe deelnemers moeten pensioen gaan opbouwen in één van de nieuwe contracten

Poll 2

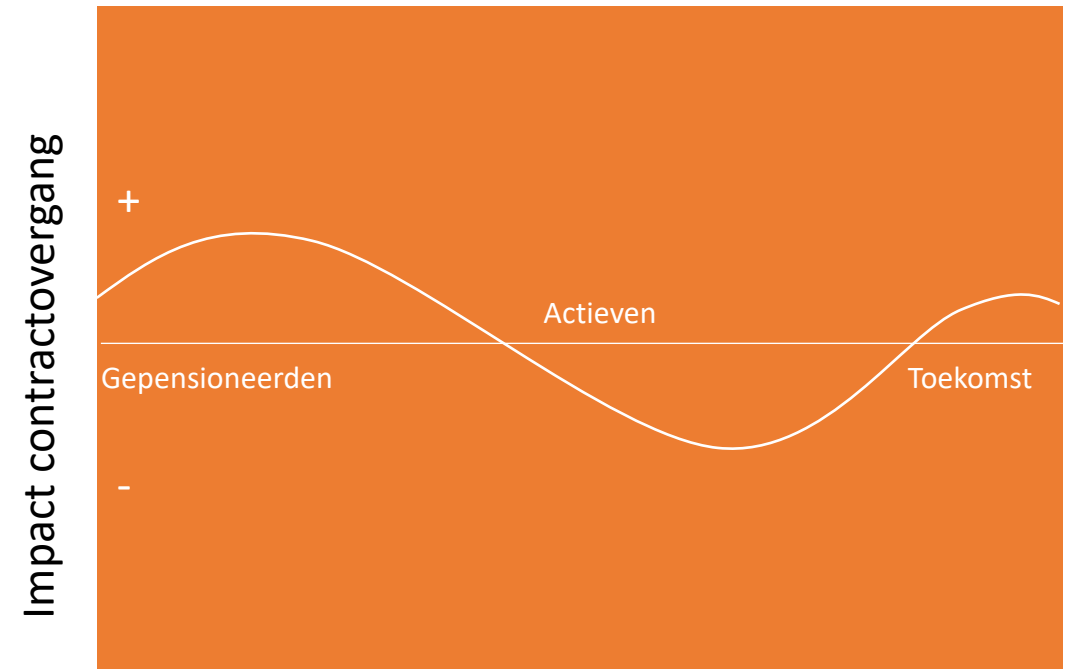
2. Wat vind je van de overgangsbepaling m.b.t. premieregelingen en uitkeringsregelingen van verzekeraars?

- 1. Dit is een goede maatregel, omdat werkgevers hierdoor niet geconfronteerd worden met extra financiële lasten voor het compenseren van afschaffen van de doorsneesystematiek
- 2. Dit is onwenselijk, en kan nadelige effecten hebben voor de arbeidsmarkt en de arbeidsverhoudingen omdat nieuwe deelnemers hierdoor minder goede pensioenopbouw krijgen dan bestaande deelnemers.

Maar hoe kunnen we evenwichtig invaren?

- Hoe verdelen we het huidige vermogen? en
- Hoe beoordelen we of de transitie evenwichtig is?

Hier komt Value Based ALM en Netto Profijt bij kijken!

Wat is value based waarderen?

Value based

Geeft een waardering aan alle opties binnen het contract

FTK balans				Value Based balans			
Belegd vermogen	1050	VPV	1000	Belegd vermogen	1050	VPV	1000
		EV	50			Indexatie optie	90
						Kortingsoptie	-120
						"Onverdeeld vermogen"	80
totaal	1050	totaal	1050	totaal	1050	totaal	1050

- Indexatie optie: Overrendementen kunnen onder de voorwaarden van het FTK op termijn leiden tot het verhogen van de nominale aanspraken
- Kortingsoptie: als rendementen achterblijven moeten na verloop van tijd de aanspraken worden gekort

Value based balans

Indexatie optie -/- kortingsoptie ≤ 0

1. Het FTK-contract is niet 'symmetrisch'
2. Het FTK-contract is niet compleet

Value Based balans			
Belegd vermogen	1050	VPV	1000
		Indexatie optie	90
		Kortingsoptie	-120
		"Onverdeeld vermogen"	80
totaal	1050	totaal	1050

⇒ de in verwachting op te bouwen buffers worden doorgegeven aan toekomstige generaties en dit leidt tot "onverdeeld vermogen"

Value Based waardering

“inclusieve marktwaarde”

- De ‘waarde’ van het pensioencontract = de waarde van de nominale uitkeringen die een deelnemer krijgt aangevuld met de waarde van de opties uit het contract

2 invalshoeken:

1. Waarde van opgebouwde aanspraken

- Nominale aanspraken + waarde van indexaties en kortingen van deze opgebouwde aanspraken

2. Waarde van opgebouwde en **nieuwe aanspraken -/- toekomstige premies**

- Idem 1., plus het meenemen van toekomstige premiebetalingen
- Inclusief het effect van de doorsneepremie/ of juist het afschaffen daarvan
- Inclusief toeslagen en kortingen op nieuwe aanspraken die de deelnemer door premiebetaling krijgt

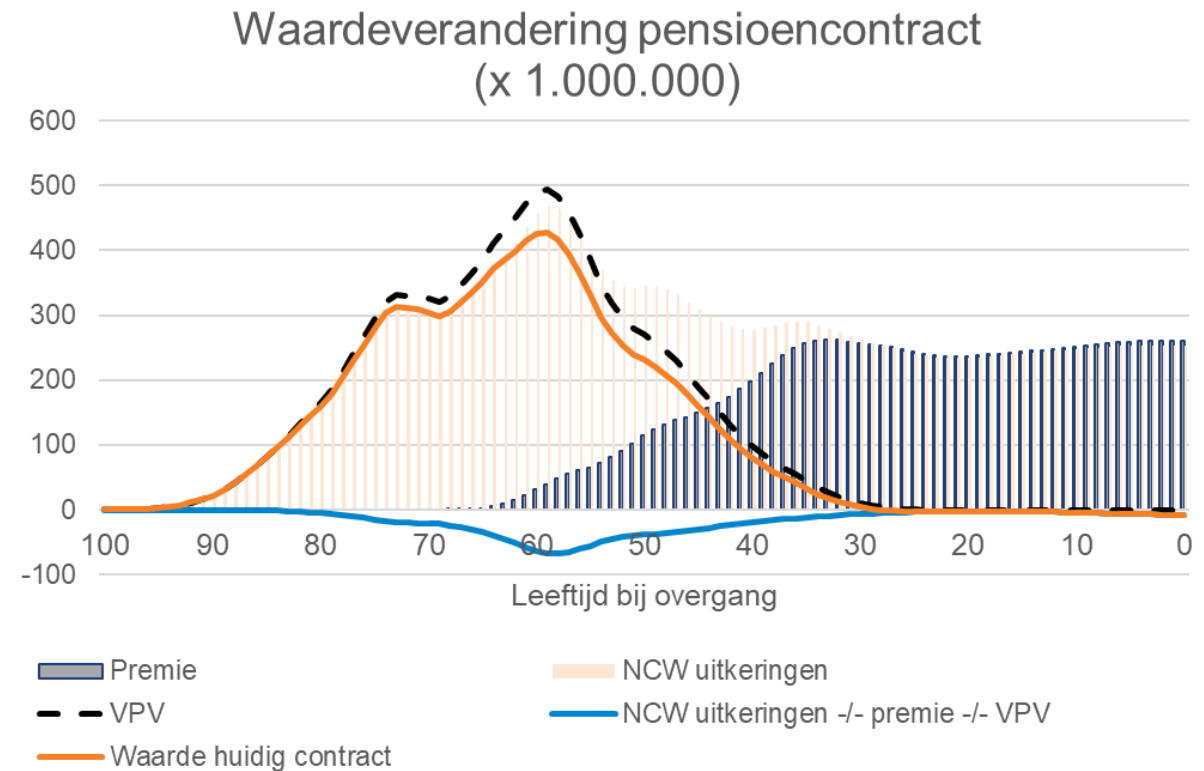

En wat is Netto Profijt?

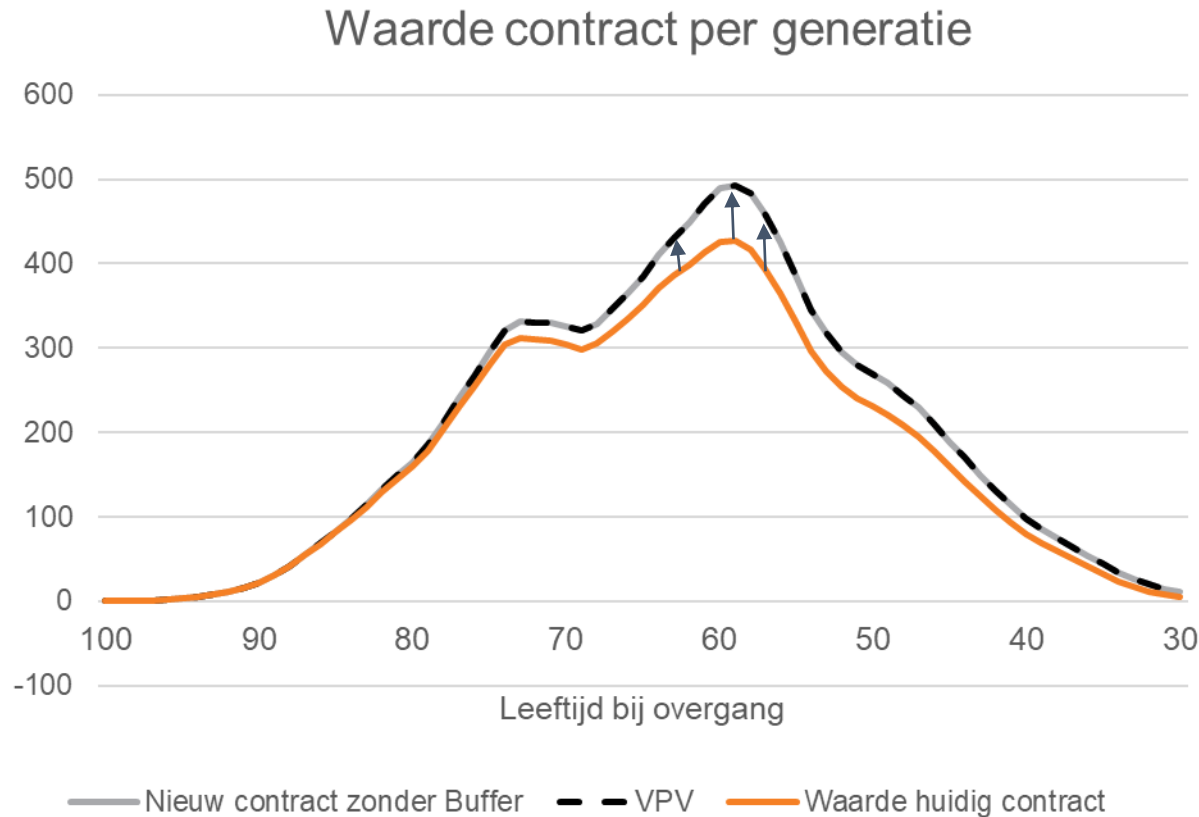
Netto profijt bepaling

Start bij waardering huidig pensioencontract

- Per generatie
 - De betaalde premies en verkregen uitkeringen worden per geboortjaar bekeken
 - Zo ontstaat een waarde van de toekomstige uitkeringen -/- de waarde van de nog te betalen premies
- Netto Profijt start bij de **waarde van het huidige pensioencontract** : waarde van uitkeringen -/- toekomstige premies

Impact op waarde van het contract

- Als deelnemers bij invaren hun VPV meekrijgen:
 - in een WVP regeling: waarde van het nieuwe contract gelijk aan de VPV

Dus waarom gaan bestaande generaties er in value based termen op vooruit?

Omdat het huidige contract niet compleet is, waardoor toekomstige meevallers deels worden doorgeschoven

Netto Profijt

Verplichte evenwichtigheidstoets op basis van Netto Profijt

Netto profijt =

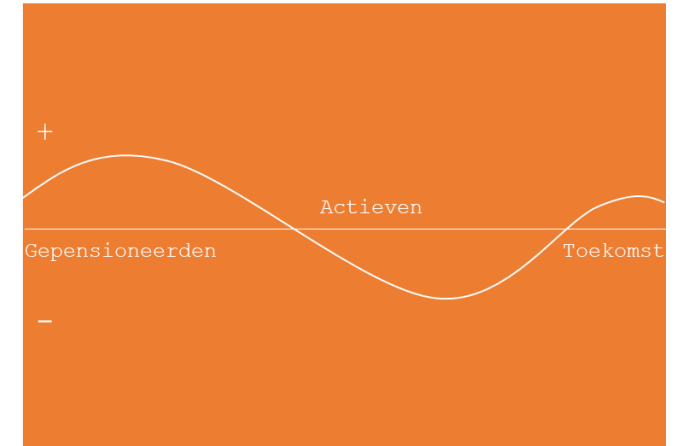
Verandering van Value Based Waarde van de contracten
(inclusief nieuwe opbouw en premies),
uitgedrukt in waarde van uitkeringen van het huidige contract

⇒ Hiermee is de maatstaf te interpreteren als een relatieve vooruitgang of achteruitgang in termen van te bereiken pensioen.

Hoe kan Netto profijt ons helpen?

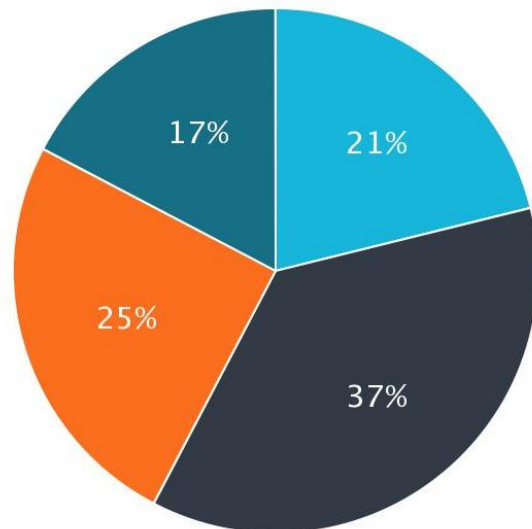
- Tussen het huidige en het nieuwe contract zitten veel verschillen zoals bv:
 - Minder buffervorming: eerder indexeren
 - Afschaffen doorsneesystematiek
 - Geen sponsoring van pensioenopbouw uit fondsvermogen
- ⇒ Via Netto profijt kan de impact van elk van deze onderdelen apart in kaart gebracht worden
- ⇒ Dit kan helpen bij het sturen op meer evenwichtigheid

Impact contractovergang

Poll 3

3. Vind je Netto Profijt geschikt als evenwichtigheidsstoets bij de transitie naar een nieuw pensioencontract?

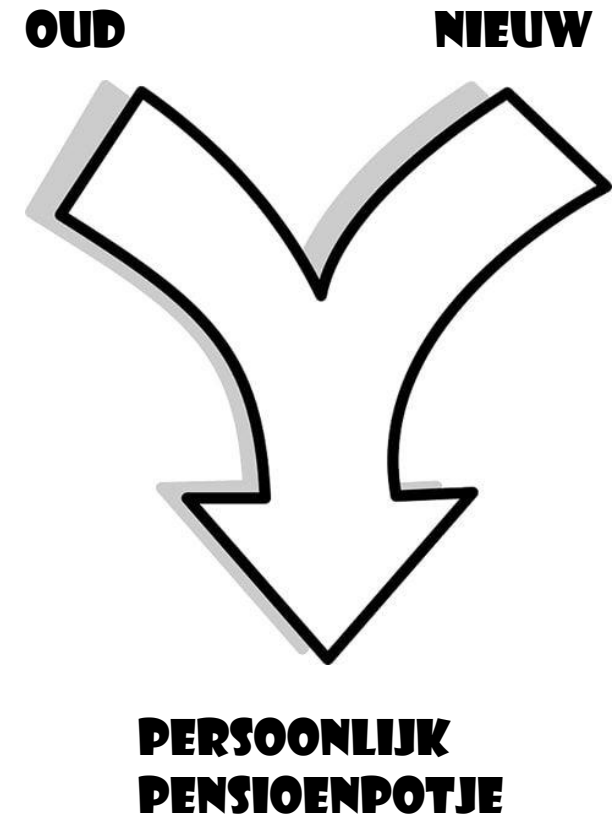
- 1. Ja, dit geeft een goed beeld van de daadwerkelijke waardeverandering voor deelnemers
- 2. Ja, maar alleen als deze wordt aangevuld met 'reguliere' ALM-maatstaven als bijvoorbeeld pensioenresultaat in een verwacht en slechtweerscenario en de kans op korten
- 3. Nee, Value Based ALM suggereert één waardering, terwijl deze heel afhankelijk is van het moment van meten en aannames over het huidige contract
- 4. Nee, het is te ingewikkeld

En hoe werkt de standaardmethode voor invaren en hoe verschilt deze van Value Based invaren?

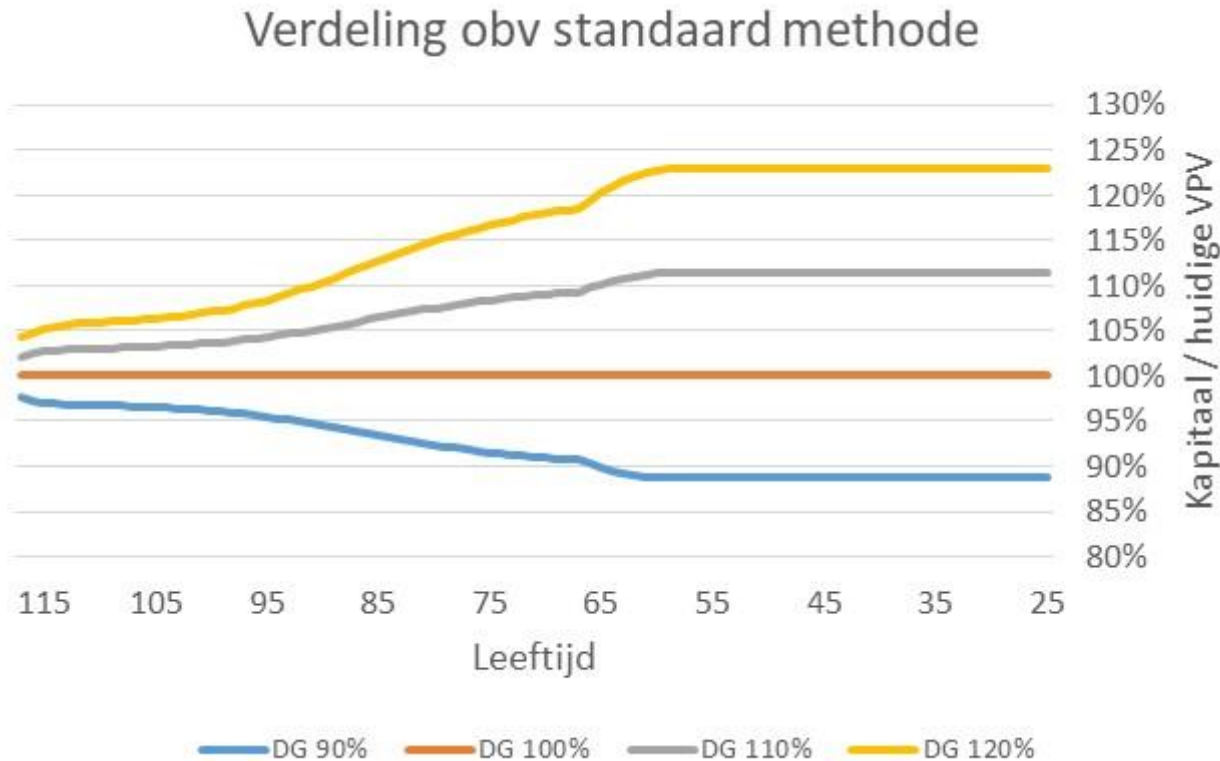
Invaren wenselijk

- Uitvoering, uitlegbaarheid, risicodeling;
- Twee methodes:
 - Standaardmethode
 - Value Based methode
- Vermogen verdelen over:
 - Persoonlijke pensioenvermogens (PV)
 - Benodigde minimaal vereist Eigen vermogen ($\pm 1\%$ PV)
 - Storting in solidariteitsreserve
 - Storting in compensatie pot
- Ingang 1.1.2027 (uiterlijk).

Standaard methode

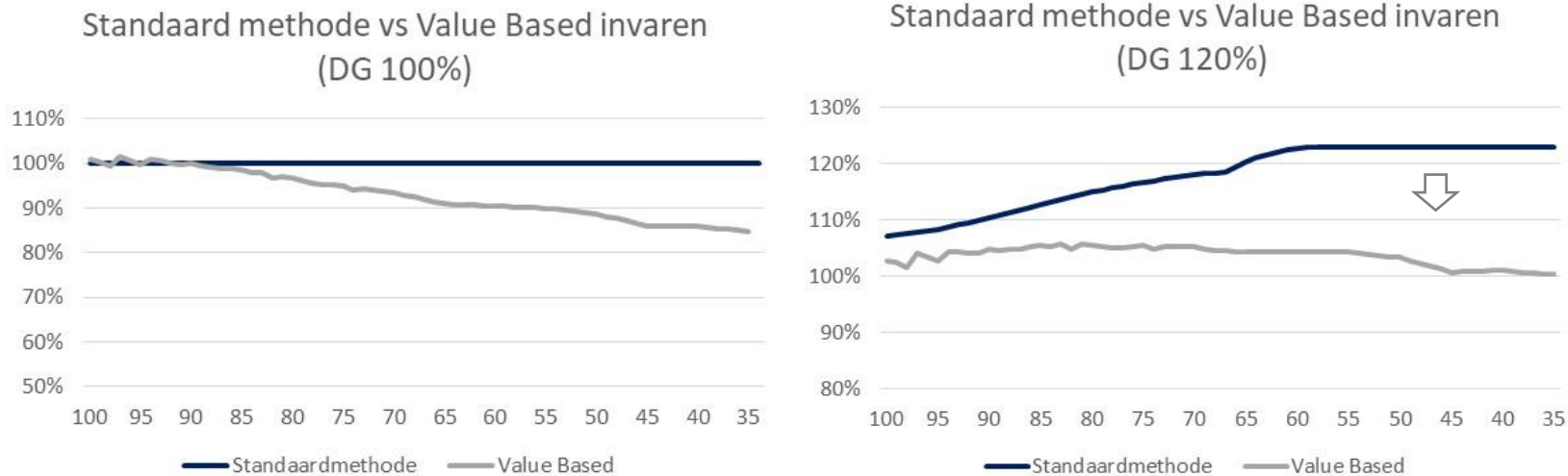
Invaren huidig vermogen volgens standaard methode

- Bij omzetting van het huidige fondsvermogen naar individuele kapitalen in het nieuwe contract, kan gebruik worden gemaakt van de standaardmethode.
- Met deze methode wordt de aanwezige buffer zodanig verdeeld alsof deze binnen 10 jaar geleidelijk zou worden toegedeeld.
- Ouderen krijgen hierdoor minder dan op- of afslag op hun VPV mee, jongeren meer.

Standaardmethode vs. Value Based

Kapitaal bij invaren bij verschillende dekkinggraden

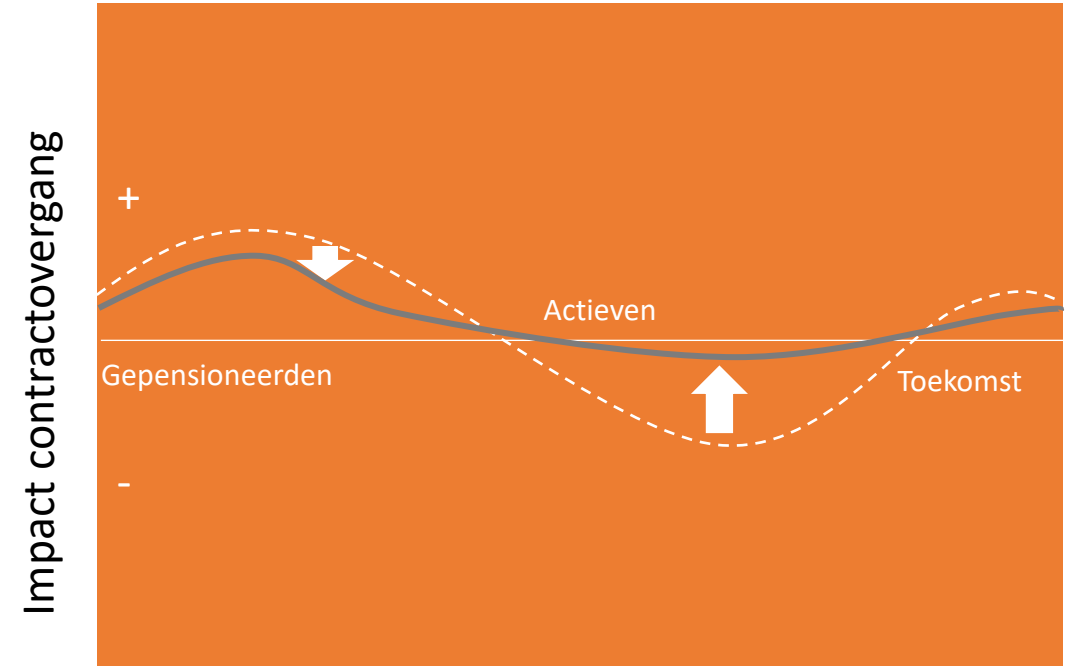

- Bij lage dekkinggraden leidt de Value Based aanpak tot persoonlijke kapitalen lager dan de VPV
- In alle gevallen blijft er, i.t.t. de standaardmethode, geld 'over', dat ten goede kan komen aan de solidariteitsbuffer of gericht kan worden toegedeeld.

Invaren obv Value Based

- Door in te varen op Value Based wordt al een deel van de Netto Profijt effecten gedempt
- Voor bestaande aanspraken wordt minder dan volledige vermogen meegegeven
- Restvermogen wordt ingezet voor verhoging van kapitalen en vullen solidariteitsreserve en evt. compensatiereserve

=> Inzetten voor evenwichtige transitie

*Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende
invaarmethodes?*

Voor- en nadelen beide methodes

Standaardmethode

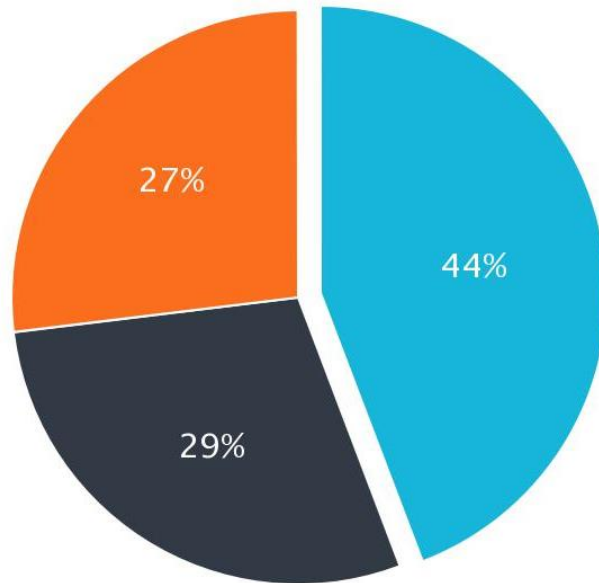
- Eenvoudiger
- Minder aannames nodig
- Geeft geen houvast voor verdeling van vermogen
- Beter uitlegbaar?

Value Based methode

- Berekening is complexer
- Aannames nodig m.b.t. toekomstig beleid
- Meer vrijheid in sturen op evenwichtigheid

Poll 4

4. Vind je Value Based ALM geschikte invaarmethode?

- 1. 1. Ja, het geeft de beste vergelijking met het huidige contract
- 2. 2. Ja, maar alleen in geval van hoge dekkinggraad
- 3. 3. Nee, ik kan geen situaties bedenken waarin ik deze methode zou willen toepassen

Samenvatting

- Door middel van Value Based waardering kan inzicht worden verkregen in de totale 'plussen en minnen' van de overgang naar een nieuw contract voor alle generaties en groepen deelnemers.
- Hierin wordt ook de verdeling van het huidige vermogen conform de contracten meegewaardeerd.

- Voor invaren bestaat de keuze tussen gebruik van de standaardmethode of de Value Based methode.
 - Beide methoden leiden onderling tot verschillen in de kapitalen na overgang.
- Finale evenwichtigheidstoets is o.a. op basis van Netto Profijt. Dus hoe verschillend is het eigenlijk?

Vragenronde & Afsluiting

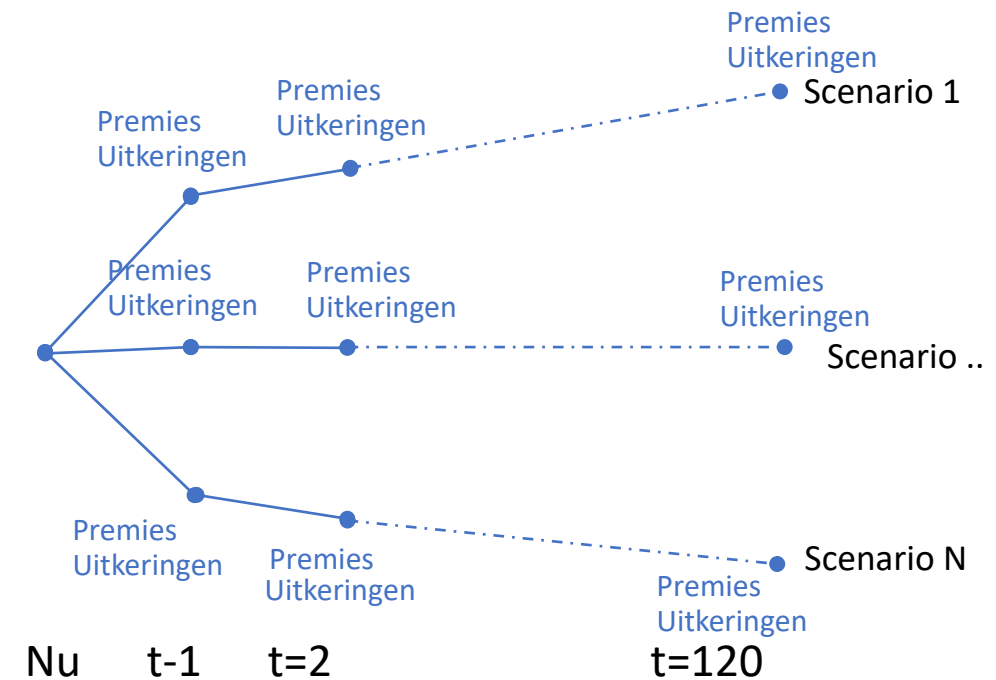

Samenvattend

1. Wetgever spreekt over een evenwichtige transitie, waarbij het geheel van de transitie inclusief de gewijzigde pensioenregeling, de wijziging van premiesystematiek, het invaren en de compensatie moet worden meegenomen.
2. Hierbij de maatstaf Netto Profijt toepast als methode om te beoordelen wat de transitie effecten zijn.
3. Vindt dat Netto Profijt niet nul hoeft te zijn, maar uitkomsten moeten wel uitlegbaar zijn in het licht van de doelen van het pensioenakkoord. Deze doelen zijn:
 - Eerder perspectief op indexatie
 - Persoonlijker en meer transparante pensioenen
4. Sociale partners mogen ook aanvullende analyses meenemen zoals vervangingsratio's, ontwikkeling van ingegane uitkeringen, analyse van verwachte pensioenen volgens URM methode. Ook mogen andere overwegingen meegenomen worden bijvoorbeeld buiten het arbeidsvoorwaardelijke pensioen.
5. Schrijft voor dat bij het bekijken van de transitie effecten gekeken moet worden naar leeftijdscohorten en deelnemersgroepen, pensioenfondsen hoeven niet per individu te kijken.

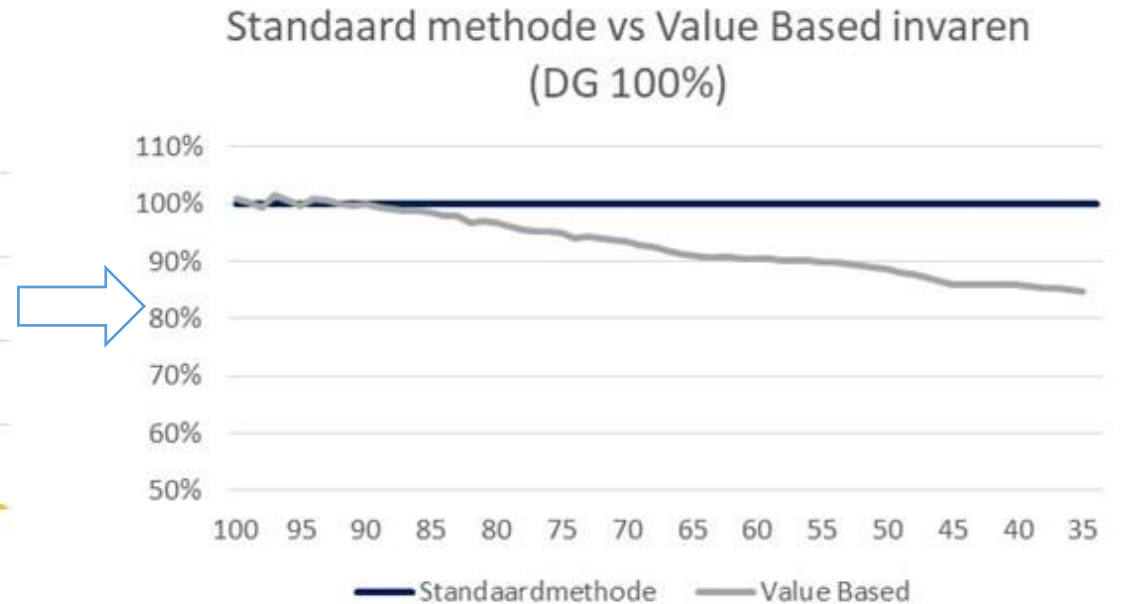
Hoe werkt het?

- Gebruikte techniek is gelijk aan monte-carlo simulatie waardering van complexe derivaten
- Op basis van een groot aantal toekomstscenario's voor alle relevante risicoparameters (rente, aandelen, inflaties,..) wordt het pensioencontract de toekomst in gesimuleerd.
- In elk jaar/ scenario wordt het pensioenfondsbeleid toegepast en wordt er pensioen ingekocht en toeslagen toegekend.
- Toekomstige pensioenuitkeringen en toekomstige pensioenpremies kunnen per generatie worden gewaardeerd.

Value Based methode voor invaren

Invaren huidig vermogen bij dekkingsgraad 100%

- De Value Based waardering van het pensioencontract wordt nu afgezet tegen de huidige VPV voor de vaststelling van het vermogen dat een generatie meekrijgt in het nieuwe contract.

Invaren conform Value Based methode

- Vermogen bij invaren: Inclusieve marktwaarde bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten binnen huidige regeling en FTK.
- Deze kan afwijken van de huidige VPV.
- Hierbij wordt alleen gekeken naar de **inclusieve marktwaarde** van de huidige pensioenopbouw bij invaren.
- Het effect van nieuwe pensioenopbouw wordt in de bepaling van de inclusieve marktwaarde buiten beschouwing gelaten, in tegenstelling tot in de bepaling van het Netto Profijt.
- Randvoorwaarde voor gebruik Value Based methode voor invaren:
 - Inclusieve marktwaarde van het nieuwe contract na invaren moet minimaal gelijk zijn aan de inclusieve marktwaarde van het huidige contract voor invaren.

=> Value Based waarderen t.b.v. invaren geeft meer vrijheidsgraden dan de standaard-methode (maar is wel complexer)

Invaren volgens standaardmethode

- Zowel in standaardmethode als in VBA-methode kan deel van het vermogen gebruikt worden voor vullen van eigenvermogen, solidariteitsreserve of compensatiedepot.
- Echter er gelden wel andere voorwaarden in beide methodes.
- Bij standaardmethode geldt dat:
 - Enkel vermogen boven dekkingsgraad 100% kan ingezet worden voor vullen van solidariteitsreserve of compensatiepot
 - Resterende vermogen moet verdeeld worden op basis van standaardmethode
- Net als in de VBA-methode kan in de standaardmethode een deel van het vermogen gebruikt worden voor het eigen vermogen en een eventuele vulling van een compensatiedepot of initiële vulling van een solidariteitsreserve.
- [O.b.v. Netto Profijt toetsen](#) of (gewezen) deelnemers of pensioengerechtigden nadeel ondervinden

Geplande activiteiten najaar 2021

Datum

bijeenkomst en thema

03-11-2021

meerluik WTP: Communicatie
Vertrouwen van de deelnemer

online

18-11-2021

pensioen in historisch perspectief

02-12-2021

jubileumcongres

B-House - Hoofddorp

gerenommeerde sprekers zoomen in op het thema
'inkomen voor later in een leefbare wereld'

Dank voor jullie aandacht!

- Presentatie wordt gedeeld
- 2 PE-punten worden aangevraagd bij AG
Wel PE maar niet bij AG? Vraag dan verklaring op bij secretariaat KPS!
- We zijn erg benieuwd naar jullie ervaring met dit webinar → evaluatie volgt
- En niet vergeten:
als je trots bent op onze club, draag het uit en nodig eens iemand uit voor nadere kennismaking!

KPS, delen is vermenigvuldigen

Afsluiting

KPS

Postbus 44

3879 CA Hoevelaken

T: 033 257 05 88

info@kps.nl

www.kps.nl

Kring van Pensioenspecialisten

[@kringpensioen](https://twitter.com/kringpensioen)

